

Literatura.

Dr. V. Sýkora: **Soukromožalobní delikty.** Příspěvek k otázce aktivní legitimace. Sbíрка právních pojednání, svazek 45, 1941, stran 72, cena 15 K.

Práce pojednává o soukromožalobních trestných činech s hlediska oprávnění k soukromé žalobě. Uvádí jednotlivé zákonné skutkové podstaty těchto trestných činů jakož i jednotlivá zákonná ustanovení týkající se oprávnění k soukromé žalobě. K nim pak připojuje podrobný výklad ustanovení pojednávajících o právu k soukromé žalobě. Hojným odkazem na judikaturu nabývá práce praktické hodnoty. Umožňuje snadnou orientaci jak pro soudce, tak zejména pro právní zástupce. Pojednání se však nespokojuje jen uvedením jednotlivých rozhodnutí, nýbrž uvádí i odchylné názory, čímž přispívá k zdůraznění sporných otázek.

Nelze ovšem říci, že by s těmito odchylnými názory v pojednání zastávanými bylo lze souhlasiti. Tak na příklad pokud jde o kritiku rozh. čís. 5213 Sb. n. s. (str. 22—23). Podle slovního výkladu tvoří § 15, odst. 2 zákona o ochraně cti dvě skupiny oprávněných osob. Je druhá skupina je oprávněna k žalobě jen podpůrně, plyne ze slov »není-li jich nebo . . .«. Ze osoby uvnitř obou skupin jsou oprávněny podati žalobu vedle sebe, plyne ze spojky »a«. Uvádí-li se v pojednání proti tomu, že znění důvodové zprávy mluví proti stanovisku nejvyššího soudu, bylo třeba nejen uvést znění důvodové zprávy, ale i z tohoto znění dovoditi tvrzený závěr.

Je-li soukromé právo žalobní osobním právem oprávněného, nepřechází s oprávněného na jeho singulárního nebo universálního nástupce, na něhož přešlo hmotné právo, jež bylo trestným činem porušeno, pokud tu není výslovného zákonného ustanovení, jako má zákon o ochraně cti v § 15, odst. 3. Nelze proto souhlasiti s vývody (str. 36—37), podle nichž v takovém případě »není potřebí chápati právo žádati za trestní stíhání za tak výlučné právo osobní, že by toto pro obor práva patentního nemohlo přejíti právním aktem na právní nástupce poškozeného«.

Vhodné bylo, připojiti na straně 43 znění § 34 zák. čís. 218/1926 Sb., který pojednává o právu na vlastním obraze, neboť osoby tu uvedené mají právo stíhati přestupek podle § 47, čís. 3 téhož zák.

Fr. Poláček.

Dr. F. Pospíšil: **Poplatky při hypotekárních zápůjčkách.** 1940, str. 56, cena 10 K.

Nevelká, ale látkou značně obsažná knížka Dra Pospíšila jest rozdělena na čtyři části. V první části vykládá autor ustanovení poplatkového práva o právních listinách sepsovaných jednak při ujednání zápůjčky, jednak při změnách v zástavě a změnách v zápůjčce. Je tu pojednáno o poplatkové povinnosti dlužníků úpisů i vedlejších právních jednáních v nich obsažených (plné moci, postup knihovní přednosti, ujednání o soudní příslušnosti), listin o úvěrní hypotece, potvrzení o výplatě valuty, dále o poplatcích z výmazných prohlášení, listin o rozdělení hypoteky, vkladních prohlášení a o poplatcích vydávaných při změnách v zápůjčce, zejména o postupní listině, novaci, uznání dluhu, o listinách, kterými se mění obsah zápůjčky i o kvitancích vydávaných při splacení dluhu a o stornech zápůjčky. V části druhé vykládá autor o vkladním poplatku z knihovnických vkladů a poznámek, o základu vkladního poplatku a o zápisech poplatku prostých. V části třetí jsou obsaženy výklady o poplatkových úlevách při konverších hypotečních dluhů podle zák. č. 49/1907 ř. z.; v jednotlivých oddílech: rozsah osvobození, obsah dlužního úpisu (postupní listiny) a řízení, rozčleněných na menší kapitolky jsou zde probrány podmínky úlev, jejich rozsah, řízení a na konci připojeny vzorce předepsaných tiskopisů. Posléze čtvrtá část obsahuje na třech stránkách ve čtyřech oddílech stručný výklad předpisů o osvobození zápůjček samosprávných svazků od poplatků podle zák. č. 70/1902 ř. z.

Třebaže výklad je místy značně stručný, poskytuje knížka ucelený přehled ustanovení poplatkových zákonů o uvedených předmětech v potřebné míře s velmi četnými poukazy na nálezy správního soudu a někde i na literaturu. Bude proto jistě vítanou příručkou pro rychlou orientaci v poplatkových normách i v judikatuře.

Při malém rozsahu knížky je ovšem pochopitelné, že některé otázky v ní byly jen letmo nadhozeny, na př. na str. 12 osvobození dle saz. pol. 101/84 při uznání dluhu. Na str. 13 by bylo vhodné uvést, že úvěrní listina sama podléhá kolkou za 5 K (z archu) podle saz. pol. 19/101 I B (podle nálezu Budw. 8327/12 — saz. pol. 19/101 IIb). Cit. nálezu Budw. 8720/1920 je patrně správně 8720/1912. Výklad na str. 14 dole

může vésti v jednotlivých případech k nedorozumění. Doporučovalo by se tu poukázati zvláště na nálezy Budw. 9613/1896 a Boh. F. 2840/25, podle kterých poplatky z výmazných prohlášení jako poplatky z listin se musí zapraviti, i když byly již zpoplatněny dříve kvitance na anuity (srov. také str. 23, odst. 2).

K výkladu o novaci na str. 17 lze poznamenati, že stejný výsledek co do výše listinného poplatku by nastal, když by se osvědčila jen změna způsobu zajištění zápujčky již trvajcí. Při původním právním jednání byla předmětem poplatku listina o zápujčce (dlužní úpis — saz. pol. 73/36), zajištění hlavního jednání v téže listině bylo od poplatku osvobozeno (saz. pol. 101/84). Dojde-li ke změně v zajištění zápujčky čili k rozšíření jistoty (třeba při zániku dosavadního zajištění), podléhala by listina o zřízení nové jistoty poplatku dle stup. II (saz. pol. 115/78). Svolení k výmazu zástavního práva by při dalším trvání pohledávky podléhalo poplatku kolkovému za 5 K (jak uvedeno na str. 14).

Je-li na str. 22 (v odst. 3) zmínka o tom, že poplatku podléhá stvrzenka vystavená advokátem za klienta a poukáz na nálezy býv. správního soud. dv., bylo by vhodné poukázati také na nálezy Budw. F 9134/

1912 a Boh. F 2608/25, podle kterých stvrzenky vydané advokátem v zastoupení obchodníka nebo živnostníka o příjmu peněz z jeho obchodu nebo živnosti mohou býti osvobozeny od poplatku jako obchodní dopisy podle § 9 zák. č. 20/1864 ř. z.

Na str. 42 při zmínce o dvoustrannosti smlouvy o zápujčce a významu podpisů je nutno upozorniti zvláště na nález n. s. s. Boh. F 9128/38, podle kterého pro posouzení okolnosti, je-li dlužní úpis písemností o jednostranném nebo dvoustranném poměru mezi dlužníkem a věřitelem, je rozhodným obsah právního jednání listinou osvědčeného. Obsahuje-li dlužní úpis právní jednání jednostranné, pak sluší považovati dlužní úpis s hlediska zák. č. 49/1907 ř. z. za vyhotovený, jakmile byl podepsán jen dlužníky. To je důležité zvláště pro počítání jednorozhodných výmazných lhůt (§ 8).

V oddíle o osvobození výpůjček samosprávných svazků patrně přehlédnutím rozdílů mezi osvobozením podle čl. I. a podle čl. III. zákona č. 70/1902 ř. z. je pak mylné všeobecné znění poznámky 43. na str. 47. Volné uvázení platí totiž jen podle článku III.

Při zmíněné stručnosti, která je jistě pro běžnou orientaci výhodou, je Pospíšilova knížka pečlivou a účelnou publikací. BOURA.

Po časopisech.

Označování ochranných práv imateriálních.

V časopise Revue živnostenského vlastnictví, č. 2—3/VII z 15. března 1941 jest na str. 16 uvedeno toto upozornění:

»V Protektorátu Čechy a Morava není označování chráněných předmětů povinné. Podle § 113, pat. zák. o osobování si patentů však ustanovuje, aby majitel patentu nebo vynálezu, přihlášeného k patentování, užíval správného označení značky spisu nebo čísla patentu a nikoliv jen pouhého odkazu na patent.

Správná označení jsou na př.: Patent ohlášen P. 764-37, Patent ohl. P. 6828-38, anebo Patent č. 167-38.

Ochranné vzorky stejně jako ochranné známky označují se všeobecně, na př.: »Zákonem chráněno«, »Chráněno vzorem«, »Schutz-Marke«, »Marque déposée«, »Reg. Trade Mark«. Označení těchto užívá se ponejvíce bez rejstříkového čísla.

V Německu jsou užívána tato označení:

DRP angemeldet pro ohlášený německý patent, a to jen tehdy, byla-li patentová přihláška již uveřejněna v publikaci »Patentblatt mit Auszügen aus den Patentschriften«, dále DRP nebo Deutsches Reichspatent — pro udělený patent s uvedením čísla patentu anebo bez něho.

Pro ochranné známky užívá se označení DRWZ (Deutsches Reichs-Warenzeichen), pro užité vzory pak označení DRGM (Deutsches Reichs-Gebrauchsmuster). U všech těchto označení není nutno užívatí čísel, majitel nebo ochranitel však jest povinen každému zájemci oznámiti na požádání příslušné číslo patentu, ochranné známky anebo užitého vzoru ve smyslu § 55 říš. pat. zákona — Auskunftspflicht bei Patentberühmung.

Z uvedeného vyplývá, že velké množství rozšíření a dodatečně nabytých práv ve věcech patentových, vzorkových a ochranných známek může vésti ke kolísí, kterou možno zjistiti pečlivým a věcným šetřením starších ochranných práv v jednotlivých oblastech Říše, a to u příslušných patentních úřadů pro zápis ochranných známek a vzorků.«